SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 363/2025-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [redacted] zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, Košice, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-19Csp/98/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-19Csp/98/2018 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **700 eur,** ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jej právnemu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 16. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn.

19Csp/98/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje mestskému súdu prikázať konať bez zbytočných prieťahov a domáha sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia 700 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 363/2025-12 zo 7. augusta 2025 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou pôvodne Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) domáhala proti žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 19Csp/98/2018 z 12. mája 2022, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 7CoCsp/39/2022-276 z 21. decembra 2022 a sťažovateľke bol priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania.

4. Okresný súd následne rozhodol o výške trov konania uznesením č. k. 19Csp/98/2018-283 z 10. marca 2023 (ďalej len „uznesenie o výške trov konania“), proti ktorému sťažovateľka podala 31. marca 2023 sťažnosť, o ktorej do podania ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté. Vzhľadom na nečinnosť súdu sa 1. augusta 2024 obrátila aj na predsedníčku mestského súdu so sťažnosťou na prieťahy, ale ani o vybavení tejto jej sťažnosti nebola (do podania ústavnej sťažnosti) upovedomená.

II.
Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka uvádza, že napadnuté konanie, ktorého predmetom zostalo rozhodovanie o trovách, nebolo ani po dobu siedmich rokov právoplatne skončené ako celok. Tvrdí, že súd bol od podania žaloby v roku 2018 do roku 2022 absolútne nečinný a až na základe jej urgencie sa uskutočnilo pojednávanie a súd v merite veci rozhodol. Aktuálne súd opätovne bezdôvodne dva roky nekoná o sťažnosti proti uzneseniu o výške trov konania.

III.
Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

6. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/538/2025 doručenom ústavnému súdu 22. augusta 2025 v podstatnom uviedol, že sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu o výške trov konania bola žalovanému zaslaná na vyjadrenie 13. apríla 2023. Následne zákonný sudca dal 4. októbra 2023 pokyn na doručenie podania (z 23. júna 2022) právnemu zástupcovi žalovaného s tým, že sa k nemu môže pred rozhodnutím o sťažnosti sťažovateľky vyjadriť (v lehote 10 dní) a 9. októbra 2023 mestský súd zasielal právnemu zástupcovi žalovaného podanie sťažovateľky s možnosťou sa k nemu vyjadriť pred rozhodnutím o jej sťažnosti. Uznesením č. k. B1-19Csp/98/2018-308 z 19. augusta 2025 (ďalej len „uznesenie mestského súdu z 19. augusta 2025“) mestský súd zmenil výrok sťažnosťou napadnutého uznesenia o výške trov

konania tak, že žalovaný je povinný zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 1 114,93 eur. Mestský súd uviedol, že vzhľadom na uvedené došlo v napadnutom konaní k vzniku prieťahov, keď v období od 10. októbra 2023 do 18. augusta 2025 nekonal vo veci plynule. Tiež uviedol, že právny zástupca sťažovateľky 1. augusta 2025 doručil sťažnosť na postup súdu, pričom táto bola 21. augusta 2025 riadne vybavená.

III.2. Replika sťažovateľky:

7. Sťažovateľka sa na výzvu ústavného súdu z 27. augusta 2025 k stanovisku mestského súdu vyjadrila podaním doručeným ústavnému súdu 8. septembra 2025, v ktorom poprela tvrdenie mestského súdu o vybavení jej sťažnosti. Uviedla, že sťažnosť doručila 1. augusta 2024 (nie 1. augusta 2025), pričom oznámenie o prešetrení sťažnosti bolo právnemu zástupcovi sťažovateľky doručené 22. augusta 2025. Z uvedeného tak celkom jednoznačne vyplýva, že nebola dodržaná lehota na vybavenie sťažností do 30 dní, mestský súd jej sťažnosť prešetril až o vyše rok neskôr, a to po doručení výzvy ústavného súdu.

IV.
Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj s vyjadreniami mestského súdu a sťažovateľky dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9. Podstata argumentácie sťažovateľky v súvislosti s namietanými prieťahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní sa sústreďuje do namietania nečinnosti mestského súdu vo fáze rozhodovania o jej sťažnosti podanej proti uzneseniu o výške trov konania.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025). Aj na konanie o trovách konania sa vzťahujú garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. z čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. povinnosť súdu rozhodnúť o trovách konania v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 363/2020).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

12. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania (keď sa rozhodovalo už len o sťažnosti sťažovateľky proti

uzneseniu o výške trov konania) patrí medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Ide navyše v zásade o jednoduchý procesný úkon, ako to ústavný súd už aj opakovane judikoval.

13. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľky, ústavný súd uvádza, že v postupe sťažovateľky nevzhliadol žiadne okolnosti majúce negatívny vplyv na rozhodovanie.

14. Tretím hodnotiacim kritériom je postup mestského súdu. Ústavný súd vzhľadom na opísané priebehu napadnutého konania uvádza, že v jeho postupe bola jednoznačne identifikovaná nečinnosť, ktorú priznal aj samotný mestský súd vo svojom vyjadrení. Mestský súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľky až po približne dvoch rokoch. Z ústavnoprávneho hľadiska je uvedené obdobie pri rozhodovaní súdu o takej v podstate nekomplikovanej veci v zásade neakceptovateľné.

15. Ústavný súd uvádza, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce, či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. V zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľky.

16. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu preto ústavný súd dospel v danej veci k záveru (s poukazom na uvedenú nečinnosť), že napadnuté konanie trpí prieťahmi, ktoré idú na vrub postupu mestského súdu. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

17. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd uzatvára, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.
Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

18. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti už bolo vo veci vydané rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľky – uznesenie mestského súdu z 19. augusta 2025, ústavný súd v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

19. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez prieťahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Požadovala priznanie zadosťučinenia 700 eur, čo odôvodňovala primárne neprimeranou dĺžkou rozhodovania o jej sťažnosti podanej proti uzneseniu o výške trov konania.

20. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie

porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na to, že mestský súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľky podanej proti uzneseniu o výške trov konania až takmer po uplynutí 2 rokov, pričom na strane sťažovateľky nevzhliadol žiaden postup, ktorý by mestskému súdu znemožňoval o jej sťažnosti rozhodnúť v primeranej lehote. Preto rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia v ňou požadovanej sume 700 eur (bod 2 výroku nálezu).

VI.
Trovy konania

22. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 3 výroku nálezu).

23. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Vypočítanú náhradu trov sťažovateľky zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože jej právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane. Za úkon právnej služby – podanie repliky k vyjadreniu mestského súdu – nárok na náhradu trov právneho zastúpenia sťažovateľke nepriznal, pretože tento neobsahoval skutočnosti relevantné pre rozhodnutie vo veci.

24. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2026

Libor Duľa
predseda senátu